

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ "EĞİTİM MÜZİĞİ BESTELEME" KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORLARI

Yakup AKSOY

Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, AKEF Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, yaksoy@erbakan.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9243-0133

Aksoy, Yakup. "Müzik Öğretmeni Adaylarının 'Eğitim Müziği Besteleme' Kavramına İlişkin Metaforları". idil, 105 (2023 Mayıs): s. 605-618. doi: 10.7816/idil-12-105-05

ÖZ

Müzik sanatı, yaratıcılığın özgürce, dinamik ve açık bir şekilde kendisini gösterebileceği eşsiz bir alandır. Özellikle besteciler ürettikleri besteler ile müzik sanatının ekosistemini beslemektedir. Literatürde besteciliğin bir türü olan eğitim müziği bestelemeye ve besteci adaylarının gözünden nasıl algılandığına ilişkin bir boşluk olduğu görülmektedir. Buna yönelik yapılacak çalışmalardan elde edilecek bulgular yeni yetişecek eğitim müziği bestecilerine ışık tutabilir. Bu çalışmanın amacı müzik öğretmeni adaylarının eğitim müziği bestelemeye ilişkin algılarını metafor analizi yoluyla incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 ve 2022-2023 akademik yıllarında Necmettin Erbakan Üniversitesi AKEF Müzik eğitimi Anabilim Dalında eğitim müziği besteleme teknikleri dersini almış mezun ve halen öğrenim gören 61 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Katılımcılardan "Eğitim müziği bestelemek ... gibidir. Çünkü ..." cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Toplanan verilerin analizinde 42 metafor ve bu metaforların ortak özelliklerine göre gruplandırılmasıyla 6 kategori ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların eğitim müziği bestecisini ve bestelerini daha çok çocukların eğitiminde kullanılacak, doğruya ve iyiye olan yolu gösterici, mutluluk ve huzur veren, eğlenceli, hayati öneme sahip, koruyucu ve kollayıcı, yaratıcılığı ön plana çıkaran ve çeşitli duyguların aktarım aracı kavramlar ile ilişkilendirdikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, eğitim müziği besteleme, metafor analizi, müzik öğretmeni adayı

Makale Bilgisi:

Geliş: 6 Aralık 2022

Düzeltilme: 19 Ocak 2023

Kabul: 2 Şubat 2023

Giriş

Günümüzde bilimden sanata birçok alandaki gelişimi ve değişimi insanlığın yaratıcılığına borçlu olduğumuz söylenebilir. İnsan yaratıcılığı sanat, bilim ve zihinsel yaşamın çeşitli yönlerinde karmaşık bir olgudur ve akademik araştırma, iş dünyası, eğitim ve teknoloji gibi alanlardaki ilerlemede önemli bir rol üstlenmektedir (Schiavio, Moran, Antović ve Schyff, 2022:1). Latince creare: yapmak ve Yunanca Krainein: yerine getirmek kelimelerinden türeyen yaratıcılık (creative) yaratıcı kişilerin hayal gücü ile yaptığı ve ürettiği veya var olanı daha iyiye dönüştürdüğü, geleneksel olanın ötesine geçtiği, bilinmeyene yol alınan şeydir (Young, 1985:77). İnsanda yaratıcılığın kökenine dair farklı yaklaşımlar mevcuttur. Andreasen, yaratıcılığın beyinden kaynaklandığını özünde özgün yepyeni şekillerde düşünebilme yeteneğinin yattığını ileri sürerken Robinson, yaratıcılığın kültürel bir süreç olduğunu bilimde, teknolojiye, iş idaresinde, yöneticilikte, müzikte ve insan zekâsını içeren her türlü faaliyette karşılaşılabileceğimizi söylemektedir (Çınardal ve Diri 2013:64, Andreasen 2009 ve Robinson 2008'den). Ünlü ressam ve eğitimci Bedri Rahmi Eyüpoğlu'na göre; hayattan edinilen deneyimler, sosyal çevre, kendinden önceki sanatçıların yapıtlarının analizi, sosyolojik gözlem kabiliyeti edinme ve malzeme ve teknik açıdan teknolojik gelişmelerin takibi yaratıcılığın gelişiminde önem arz etmektedir (Altındağ, 2021:181). Müzik sanatı yaratıcılığın özgürce, dinamik ve apaçık bir şekilde kendisini gösterebileceği eşsiz bir alandır. Müzik sanatında yaratıcılık dinlediği bir müzik eseri hakkında fikir üretme gibi basit bir eylemden, müzik eserini dansa dönüştürme, bir ritim çalgısı ile eşlik etme ve çalgısı ya da sesi ile yorumlama gibi zor ve karmaşık boyutlara kadar ilerleyebilir. Ancak müzik sanatında yaratıcılık; en tepede müzik yapma yoluyla kendini sanatsal olarak ifade edebilmek için doğaçlama ve beste yapma olarak tanımlanma eğilimindedir ve birçok ülkede müzik müfredatının tartışılmaz parçaları olarak görülmektedir (Sætre, 2011:29). Uçan'a göre (2018:32) müzik oluşturma, insanın müziksel eylemlerinin temelidir ve besteleme sesleri belirli bir amaç ve yöntemle art arda ya da üst üste getirip işleyerek estetik bir bütün oluşturma sürecidir. Bağdama, çeşitleme, eşlikleme, çalgılama, orkestralama, korolama, uyarılama düzenlemede bestelemenin birer yolu ve tekniği bunlardan bağdama tümüyle yeni, özgün ve anlamlı bir ezgi müziksel örgü ve müziksel bütün oluşturmaktır. Bestecilerin ya da diğer bir ifadeyle bağdarların ürün ortaya koyduğu alanlardan birisi de eğitim müziğidir. Aksu (2009:23) eğitim müziği kavramının eğitici müzik, Türk okul müziği, okul müziği, çocuk müziği, çocuk müziği dağarı, okul şarkıları dağarı vb. şekillerde karşımıza çıktığını ama bu terimin bir müzik türü mü, yoksa ilk ve orta öğretim kademesinde yürütülen ve daha çok temel müzik eğitimini amaçlayan müzik derslerinde kullanılan müzik eserlerini veya müzikal araçları mı kapsadığının Türk müzik literatüründe net biçimde ortaya konulmadığını ifade etmiştir. Eğitim müziği genel bir ifade ile eğitim amaçlı kullanılan müzik olarak tanımlanabilir. Eğitim müzikleri eğitim müziği bestecileri eliyle ortaya çıkmaktadır. Bilgin'e (2004:1) göre eğitim müziği besteciliği genel besteciliğin bir dalıdır ve okul öncesi eğitimden başlayarak yükseköğretim sonuna kadar süren bir süreç içerisindeki örgün müzik eğitimine, eğitim müziği dağarcığı kazandırmak için yapılan besteleme çalışmaları olarak tanımlanmaktadır.

Rus besteci, eğitimci ve orkestra şefi D. B. Kabalevsky özellikle çocuklara yönelik müzik bestelemek için sadece besteci olmanın yeterli olmayacağını hem besteci, öğretmen hem de eğitimci olmak gerektiğini belirtmiştir. Besteciye göre ancak böyle bir kombinasyonla iyi sonuçlar elde edilebilir. Çünkü bir besteci, müziğin iyi ve büyüleyici olduğunu görecektir. Bir öğretmen, müziğin pedagojik açıdan uygun ve yararlı olduğunu görecektir. Bir eğitimci ise müziğin herhangi bir sanat gibi çocukları eğittiğini akılda tutacaktır: sadece onların sanatsal zevklerini ve yaratıcı hayal güçlerini geliştirmekle kalmayacak, onlarda yaşam sevgisini, insan sevgisini, doğa sevgisini de besleyecek; ülkesine karşı sevgi, diğer ülke insanlarına karşı dostluk ve ilgi duyguları uyandırarak ve dünyayı anlamalarına yardımcı olacaktır (Kabalevsky, 1964:49). Yurt dışında Bach, Mozart, Schumann, Bartók, Kodály ve Kabalevsky gibi eğitim müziği besteleyen uzun bir besteci geleneği vardır (Mielke ve Andrews, 2022:3). Ülkemizde de Muallim İsmail Hakkı Bey, Osman Zeki Üngör, Ahmet Muhtar Ataman, Halil Bedii Yönetken, Ahmet Adnan Saygun, Muammer Sun ve Salih Aydoğan gibi ismi bu makalenin kelime sınırına yetmeyecek sayıda besteci ve eğitimci-besteci, eğitim müziği besteleyerek bu alana eşsiz besteler kazandırmıştır. Günümüzde birçok besteci ve eğitimci-besteci çıkardıkları kitaplar ya da yarışmalar yoluyla yeni eserlerin kazandırılması çabalarına devam etmektedir. Bu noktada gerek Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından gerek üniversiteler, dernekler ve çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından zaman zaman ya da düzenli periyotlarla açılan yarışmalar yeni besteciler eğitim müziği dağarcısına büyük katkılar sunmaktadır. Ülkemizde yükseköğretim seviyesinde eğitim müziği bestelemeye ilişkin dersin yer aldığı kurumlardan birisi eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dallarıdır. Öğretim programında 2017 yılına kadar zorunlu olarak 2 saat, 2018 yılından bu yana ise seçmeli ders olarak yer alan eğitim müziği besteleme teknikleri dersinin içeriğinde motif ve cümle yazma, bir dönemli şarkı formunda ezgiler yazma, prozodi kurallarına bilme, çocuk şarkısı yazma, okul şarkılarında iki seslilik,

kanon, çalgı eğitimine yönelik alıştırtma, etüt ve ezgi yazma çalışmaları yapma gibi hedef davranışlar bulunmaktadır (YÖK, 2018). Tuğcular'a (2015:2) göre bu dersin içeriğinde verilen eğitimin yanı sıra, öğrencinin müzik kültürü, solfej, form, ton, makam, usûl, armoni, notasyon, koro, koro yönetimi, çalgı bilgisi, ses bilgisi, çalgı çalma düzeyi, piyano çalma düzeyi de ezgi ve şarkı yazma becerisini etkileyecektir.

Ülkemizde eğitim müziği besteleme üzerine; Özgül (2020) müzik öğretmenliği programı eğitim müziği besteleme teknikleri dersinin çözümlenmesini, Yüceland (2019) müzik teknolojilerinin eğitim müziği besteleme dersi kapsamında kullanımını, Tuğcular (2015) eğitim müziği besteleme dersinde izlenen yöntemleri, Sağer ve Albuz (2008) eğitim müziği besteleme tekniklerini, Bilgin (2004) eğitim müziği besteleme sürecinde prozodiyi, Kalaycıoğlu (2009) Türkiye'deki ilköğretim okullarında müzik eğitiminde kullanılan okul şarkılarını, Bayşu (2018) ortaokullarda müzik dersinde kullanılan öğretmen el kitaplarında yer alan şarkıları, Baylam (2011) ise ilköğretim okulları birinci kademe müzik dersinde öğretilen şarkıları eğitim müziği besteleme tekniklerini inceleyen araştırmalar olarak alan yazındaki yerini almıştır. Diğer taraftan müziğin ya da müziğe ait unsurların metaforlar yoluyla incelendiği çalışmalar alan yazında mevcuttur (Yuvacı ve Özalunoğlu, 2021; Schaerlaeken, Glowinski., Rappaz ve Grandjean, 2019, Girgin, 2019). Ancak müzik eğitim müziği yaratma eylemi olan eğitim müziği betelemenin ne olduğuna dair bir metafor çalışmasına alan yazında rastlanmamıştır. Ayrıca mevcut eğitim müziği bestelerinin incelenme çalışmalarının yanında besteleme sürecinin nasıl gerçekleştiğine ya da bu sürecin bıraktığı ize ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri hakkında ipuçları veren çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda bu araştırma "Eğitim müziği besteleme" teknikleri dersini alan müzik öğretmeni adaylarının "eğitim müziği besteleme" kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu genel amaç kapsamında aşağıda belirtilen alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Eğitim müziği besteleme dersini alan müzik öğretmeni adaylarının "eğitim müziği besteleme" kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar nelerdir?
2. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen (olgubilim) işe koşulmuştur. Creswell (2016:47) nitel araştırmanın bir problem veya konunun keşfedilmesi gerektiği zaman kullanılacağını ve bu keşfin, bir grupta kolaylıkla ölçülemeyen bilgiye ulaşma veya susturulmuş sesleri duyma ihtiyacından kaynaklandığını belirtmektedir. Eğitimde fenomenoloji araştırmalarının amacı eğitim öğretim sürecinde yaşanan deneyimleri anlayabilmek ve öğrenme öğretme sürecini geliştirebilmektir (Atmaca ve Uzuner, 2020:1218). Bu çalışmada üzerinde çalışılacak olan fenomen (olgu) "eğitim müziği bestelemek"dir. Eğitim müziği besteme dersini alan müzik öğretmeni adaylarından eğitim müziği besteleme deneyimini bir metaforla aktarmaları amaçlandığından bu yöntem kullanılmıştır. Aydın (2010:1296) metaforları, bir kişinin bir kavramı ya da olguyu algıladığı biçimde, benzetmeler kullanarak ifade etmesi olarak tanımlamaktadır. Soyut bir kavram olan sesin anlaşılır bir şekilde tanımlanmasına aracılık edeceği düşünülen metafor, bir bireyin soyut, karmaşık veya kuramsal bir olguyu anlamada ve açıklamada kullandığı güçlü bir zihinsel yapı olarak açıklanmaktadır (Saban, Koçbeker ve Saban, 2006:513).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, "araştırmacının keşfetmek, anlamak, içgörü kazanmak istediği ve çoğu şeyin öğrenilebileceği bir örnekleme seçiminin zorunlu olduğu varsayımına dayanır" (Merriam, 2018:76). Amaçlı örnekleme, çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanır. Belli ölçütleri karşılayan veya belli özelliklere sahip olan bir veya daha fazla özel durumlarda çalışılmak istendiği zaman tercih edilir (Büyüköztürk vd., 2019:92). Çalışmada bu örnekleme yönteminin tercih edilmesinin nedeni eğitim müziği besteleme hakkında herhangi bir fikri olan bireylerin değil 2021-2022 ve 2022-2023 akademik yıllarında Necmettin Erbakan Üniversitesi AKEF Müzik eğitimi Anabilim Dalında eğitim müziği besteleme dersini almış mezun ve halen öğrenim gören müzik öğretmenleri adaylarının deneyimlerinin merak edilmesidir. Çalışma grubuna ilişkin demografik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubunun cinsiyet ve sınıf düzeyine göre dağılımı

Değişken	Kategori	f	%
----------	----------	---	---

Cinsiyet	Kadın	40	65
	Erkek	21	35
Sınıf	4. sınıf	23	38
	Mezun	38	62
Toplam		61	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışma grubu (n=61) cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde 40 kadın (%65) ve 21 erkekten (%35), sınıf düzeyine göre incelendiğinde ise 23 4. sınıf (%38) ve 38 (%62) mezundan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmanın verileri 2022-2023 eğitim öğretim yılında toplanmıştır. Katılımcıların eğitim müziği bestelemek kavramı üzerine görüşlerini, algılarını, kavradıklarını belirlemek amacıyla kullanılabilir en uygun veri toplama amacının metafor analizi olduğu düşünülmüştür. Bu nedenle araştırma verilerini toplamak için nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Katılımcılara birinci bölümde katılımcıların cinsiyet ve sınıf düzeyleri gibi gerekli bilgiler yer almakta, ikinci bölümde ise eğitim müziği bestelemek kavramıyla ilgili metaforik algılarını ortaya koyacakları "Eğitim müziği bestelemek ... gibidir, çünkü ... " cümlesini içeren yarı yapılandırılmış formlar dağıtılmıştır. Araştırmada, "gibi" kavramıyla metafor konusu ile metafor kaynağı arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılırken "Çünkü" kavramı ile bu ilişkinin nedeni açıklanmaya çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada verilerin analizinde ve değerlendirilmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç toplanan verileri anlamlandırabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2005:227). Araştırmada metaforların analizinde kullanılan aşamalar, ilgili çalışmalardan (Saban,2009; Açıl ve Kanlı, 2018) yararlanılarak oluşturulmuştur. Bu aşamalar: 1) Listeleme aşaması, 2) Tasnif etme aşaması, 3) Kategori geliştirme, 4) Geçerliliği ve güvenilirliği sağlama aşamasıdır. Listeleme aşamasında anlamlı metafor kurabilen ve kurduğu metaforun nedenlerini mantıklı bir şekilde açıklayan 61 katılımcının ürettiği metaforlar, alfabetik sıraya göre geçici olarak sıralanmıştır. Tasnif etme aşamasında listelenen metaforların her biri metaforun konusu, metaforun kaynağı ve metaforun konusu ile metaforun kaynağı arasındaki ilişki bakımından incelenmiş ve geçerli metafor üretmeyen katılımcı ayırıştırılmıştır. Kategori geliştirme aşamasında, ayırıştırma işlemi sonucunda araştırma için geçerli kabul edilen 61 metafor benzerlikleri ve ortak özellikleri bakımından incelenip gruplandırılmıştır. Geçerliliği ve güvenilirliği sağlama aşamasında ise metaforları en iyi temsil ettiği varsayılan metafor imgelerden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Ayrıca, araştırmanın iç geçerliliğine katkı sağlamak için kategori oluşturma işlemi müzik eğitimi alanında metafor çalışması olan bir alan uzmanı ile birlikte gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, araştırma katılımcılarının eğitim müziği bestelemeye ilişkin ürettikleri metaforlar ve bu metaforların ortak özellikleri bakımından kavramsal kategoriler tablolar halinde sunulmuştur.

Katılımcıların Eğitim Müziği Bestelemeye İlişkin Kullandıkları Metaforlara Ait Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin katılımcıların eğitim müziği bestelemeye yönelik ürettikleri metaforların alfabetik listesini ve her bir metaforu temsil eden öğrenci sayısı ve yüzdesini içeren Tablo 2 aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Eğitim Müziği Bestelemeye Yönelik Ürettikleri Metaforlar ve Her Bir Metaforu Temsil Eden Öğrenci Sayısı ve Yüzdesi

Metaforun Sırası	Metaforun Adı	f	%	Metaforun Sırası	Metaforun Adı	f	%
1	Çocuk	5	8.2	22	En İyi arkadaş	1	1.6
2	Su	4	6.5	23	Dans	1	1.6
3	Güneş	4	6.5	24	Oyun	1	1.6
4	Işık	3	4.9	25	Sağlıklı beslenme	1	1.6
5	Özgürlük	2	3.2	26	Güzel bir hayat	1	1.6
6	Öğretmen	2	3.2	27	Ulaşım aracı	1	1.6
7	Gökkuşaağı	2	3.2	28	Kuraklık	1	1.6
8	Doğa	2	3.2	29	Ateş	1	1.6
9	Puzzle	2	3.2	30	Yol	1	1.6
10	Yolculuk	2	3.2	31	Meyve	1	1.6
11	Özgünlük	2	3.2	32	Kitap	1	1.6
12	Meyve Ağaçları	1	1.6	33	Süpürge	1	1.6
13	Hava durumu	1	1.6	34	Baba	1	1.6
14	Sokak lambası	1	1.6	35	Jimnastik	1	1.6
15	Mutluluk	1	1.6	36	Çocuk ruhu	1	1.6
16	Küçük kız çocuğu	1	1.6	37	Nehir	1	1.6
17	Renkler	1	1.6	38	Trafik levhası	1	1.6
18	Enstrüman	1	1.6	39	Egzersiz	1	1.6
19	Ev	1	1.6	40	Araba	1	1.6
20	Rüya	1	1.6	41	Şeker	1	1.6
21	Palyaço	1	1.6	42	Fidan	1	1.6
Toplam						61	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcılar eğitim müziği bestelemeye yönelik toplamda 61, birbirinden farklı olarak da 42 adet metafor üretmişlerdir. İlk sıralarda yer alan metaforlar sırasıyla; Çocuk (f:5, %8.2), Su (f:4, %6.5), Güneş (f:4, %6.5), ve Işık’tır (f:3, %6.5).

Katılımcıların Eğitim Müziği Bestelemeye İlişkin Oluşturdukları Metaforların Ortak Özellikleri Bakımından Oluşturduğu Kategoriler

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin katılımcıların eğitim müziği bestelemeye yönelik oluşturdukları metaforlara ilişkin 6 kavramsal kategoriye ait tablolar aşağıda verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların eğitim müziği besteleme kavramına yönelik ürettikleri metaforların kategorilere göre dağılımı

Kategori	Metafor	f	%
Yol gösterici bir araç olarak eğitim müziği besteleme	Öğretmen (f:2), Işık (f:2), Su (f:2), Kitap (f:1), Nehir (f:1), Trafik Lambası (f:1), En İyi Arkadaş (f:1), Sokak Lambası (f:1), Kuraklık (f:1).	12	19.67
Mutluluk ve huzur veren eğlence aracı olarak eğitim müziği besteleme	Çocuk (f:4), Gökkuşluğu (f:2), Çocuk ruhu (f:1), Şeker (f:1), Hayat (f:1), Mutluluk (f:1), Küçük Kız Çocuğu (f:1), Güneş (f:1).	12	19.67
Yaşamsal temel ihtiyaç olarak eğitim müziği besteleme	Su (f:2), Özgürlük (f:2), Jimnastik (f:1), Egzersiz (f:1), Fidan (f:1), Doğa (f:1), Çocuk (f:1), Meyve (f:1), Süpürge (f:1), Işık (f:1).	12	19.67
Duyguların aktarım aracı olarak eğitim müziği besteleme	Araba (f:1), Dans (f:1), Doğa (f:1), Hava Durumu (f:1), Yolculuk (f:1), Renkler (f:1), Enstrüman (f:1), Ulaşım Aracı (f:1), Yol (f:1).	9	14.76
Yaratıcılığın ve gelişimin ifadesi olarak eğitim müziği besteleme	Özgünlük (f:2), Puzzle (2), Rüya (f:1), Oyun (f:1), Hazine (f:1), Yolculuk (f:1), Meyve Ağaçları (f:1).	9	14.76
Koruyuculuğun ifadesi olarak eğitim müziği besteleme	Güneş (f:3), Sağlıklı Beslenme (f:1), Ev (f:1), Yol (f:1), Baba (f:1).	7	11.47
Toplam		61	100

Tablo 3'te yer alan kategoriler incelendiğinde aynı metaforun farklı kategorilerde bulunduğu görülmektedir. Bunun nedeni farklı öğrencilerin metafora farklı anlamlar yüklemesinden kaynaklanmaktadır. Altı kavramsal kategoride toplanan metaforlar en fazla (%19.67) yol gösterici bir araç olarak eğitim müziği besteleme (%19.67), mutluluk ve huzur veren eğlence aracı olarak eğitim müziği besteleme (%19.67) ve yaşamsal temel ihtiyaç olarak eğitim müziği besteleme kategorilerinde bulunmaktadır. Daha sonra kategoriler sırasıyla şöyledir: Duyguların aktarım aracı olarak eğitim müziği besteleme (%14.76) yaratıcılığın ve gelişimin ifadesi olarak eğitim müziği besteleme (%14.76) ve koruyuculuğun ifadesi olarak eğitim müziği bestelemedir (%11.47).

Tablo 4. Yol gösterici bir araç olarak eğitim müziği besteleme

Metafor	f	%
Öğretmen	2	3.27
Işık	2	3.27
Su	2	3.27
Kitap	1	1.64
Nehir	1	1.64
Trafik Lambası	1	1.64
En İyi Arkadaş	1	1.64

Sokak Lambası	1	1.64
Kuraklık	1	1.64
Toplam	12	19.67

Tablo 4’de görüldüğü gibi bu kategoride 12 katılımcı (%19.67) tarafından temsil edilen 9 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar: Öğretmen (f:2), ışık (f:2), su (f:2), kitap (f:1), nehir (f:1), trafik lambası (f:1), en iyi arkadaş (f:1), sokak lambası (f:1) ve kuraklık (f:1) şeklindedir. Frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılan metaforların öğretmen, ışık ve su olduğu görülmektedir. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin örnekler yer almaktadır:

“Eğitim müziği bestelemek öğretmen gibidir. Çünkü öğretmen doğruyu ve yanlış öğreten kişidir. Eğitim müziği besteleri de çocuklara doğruyu ve yanlış öğrenmelerini sağlayan bestelerdir.” K9

“Eğitim müziği bestelemek ışık gibidir. Çünkü ışık bize yol gösterir. Eğitim müziği bestecisi de çocukların kaliteli müzik öğrenimine ışık tutar.” K15

“Eğitim müziği bestelemek kitap gibidir. Çünkü bütün değerli bilgileri içinde barındırır ve onu okuyanlara ışık tutarak yol gösterir.” K1

“Eğitim müziği bestelemek en iyi arkadaş gibidir. Çünkü iyi arkadaş yol göstericidir. Eğitim müziği bestelemekte bana çocuklar için iyi şeyler yapma yolunu gösterdi.” K43

“Eğitim müziği bestelemek yolu aydınlatan sokak lambası gibidir. Çünkü karanlıkta düzgün yürüyebilmek için o ışığa ihtiyaç duyarız, eğitim müziği besteleyerek çocukların yolunu aydınlatmak da biz eğitimciler için en büyük görevdir.” K21

Tablo 5. Mutluluk ve huzur veren eğlence aracı olarak eğitim müziği besteleme

Metafor	f	%
Çocuk	4	6.54
Gökkuşaağı	2	3.27
Çocuk ruhu	1	1.64
Şeker	1	1.64
Hayat	1	1.64
Mutluluk	1	1.64
Küçük Kız Çocuğu	1	1.64
Güneş	1	1.64
Toplam	12	19.67

Tablo 5’te görüldüğü gibi bu kategoride 12 katılımcı (%19.67) tarafından temsil edilen 8 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar: Çocuk (f:4), gökkuşaağı (f:2), çocuk ruhu (f:1), şeker (f:1), hayat (f:1), mutluluk (f:1), küçük kız çocuğu (f:1) ve güneş (f:1) şeklindedir. Frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılan metaforların çocuk ve gökkuşaağı olduğu görülmektedir. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin örnekler yer almaktadır:

"Eğitim müziği bestelemek çocuk gibidir. Çünkü çocuklar sevinçlidir. Hayatımıza neşe ve mutluluk katar eğitim müziği bestelemeye böyledir. Hazırlayana heyecan mutluluk dinleyene neşe ve eğlence katar." K52

"Eğitim müziği bestelemek gökkuşağı gibidir. Çünkü çocuklar da gökkuşağı gibi rengârenk ve huzur doludur. Onların hayatlarına gökkuşağı gibi rengârenk şarkılar bırakırsak onlara iyi gelir." K7

"Eğitim müziği bestelemek küçük kız çocuğu gibidir. Çünkü küçük kız çocukları hem saf hem de evin neşesidir. Eğitim müziği besteleri de düzgün ve saf duygularla yazıldığında, dinleyen çocukları mutlu edip neşelendirir." K29

"Eğitim müziği bestemek çocuk ruha dönmek gibidir. Çünkü yaptığımız şarkılarda kendimi tekrar küçük bir çocuk gibi hissedip o mutlu ve huzurlu ruha döndüm." K4

Tablo 6. Yaşamsal temel ihtiyaç olarak eğitim müziği besteleme

Metafor	f	%
Su	2	3.27
Özgürlük	2	3.27
Doğa	1	1.64
Jimnastik	1	1.64
Egzersiz	1	1.64
Fidan	1	1.64
Çocuk	1	1.64
Meyve	1	1.64
Süpürge	1	1.64
Işık	1	1.64
Toplam	12	19.67

Tablo 6'da görüldüğü gibi bu kategoride 12 katılımcı (%19.67) tarafından temsil edilen 10 farklı metafor yer almaktadır. Bu metaforlar: Su (f:2), özgürlük (f:2), doğa (f:1), jimnastik (f:1), egzersiz (f:1), fidan (f:1), çocuk (f:1), meyve (f:1), süpürge (f:1) ve ışık (f:1) şeklindedir. frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılan metaforların su ve özgürlük olduğu görülmektedir. Aşağıda bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin örnekler yer almaktadır:

"Eğitim müziği bestelemek su gibidir. Çünkü su hayattır, su olmazsa bizler yaşayamayız. Eğitim müziği de hem çocuklar için hem de besteciler için hayati bir öneme sahiptir." K10

"Eğitim müziği bestelemek özgürlük gibidir. Çünkü özgürlük olmazsa hiçbir şeyin anlamı yoktur. Eğitim müzikleri ya da besteleyenler de olmazsa diğer müzik türlerinin anlamı yoktur. K11

"Eğitim müziği bestelemek jimnastik eğitimi gibidir. Çünkü bütün sporların temelinde jimnastik eğitimi yatar. Genel müzik eğitiminin içinde de eğitim müziği besteleme, temel bir öneme sahiptir." K3

"Eğitim müziği bestelemek doğa gibidir. Çünkü doğa yaşamın kaynağıdır. K26

Tablo 7. Duyguların aktarım aracı olarak eğitim müziği besteleme

Metafor	f	%
Araba	1	1.64
Dans	1	1.64
Doğa	1	1.64
Hava Durumu	1	1.64
Yolculuk	1	1.64
Renkler	1	1.64
Enstrüman	1	1.64
Ulaşım Aracı	1	1.64
Yol	1	1.64
Toplam	9	14.76

Tablo 7’de görüldüğü gibi bu kategoride 9 katılımcı (%14.76) tarafından temsil edilen 9 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar: Araba (f:1), dans (f:1), doğa (f:1), hava durumu (f:1), yolculuk (f:1), renkler (f:1), enstrüman (f:1), ulaşım aracı (f:1) ve yol’dur (f:1). Frekans dağılımlarına bakıldığında tüm metaforların eşit olarak dağıldığı görülmektedir. Bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin örnekler aşağıda yer almaktadır:

“Eğitim müziği bestelemek yolculuk gibidir. Besteciler çocukların hayal dünyasından gerçek dünyaya bir köprü görevi görür. Ne onları hayallerinden mahrum kılar nede gerçeklerden bir haber tutar. Eğitim müziği onların en güzel seyahatidir.” K30

“Eğitim müziği bestelemek ulaşım aracı gibidir. Çünkü duygularımız arası kurulan yollarda bizi çocuklarla birlikte bir yolculuğa çıkarır.” K53

“Eğitim müziği besteleme renkler gibidir. Çünkü fikirlerimizi istediğimiz gibi parlak ve canlı renklere boyayarak çocukların hayal gücünün süsleyebiliriz.” K32

“Eğitim müziği bestelemek dans gibidir. Çünkü dans içimizden duyguların harekete dönüştüğü şekildedir. Eğitim müziği besteleme de içimizden gelen duygu ve düşünceleri aktarmamızı sağlar. Bir dans gibi kurallara dikkat ederek bestemizi yaparız.” K40

Tablo 8. Yaratıcılığın ve gelişimin ifadesi olarak eğitim müziği besteleme

Metafor	f	%
Özgünlük	2	3.27
Puzzle	2	3.27
Rüya	1	1.64
Oyun	1	1.64
Hazine	1	1.64
Yolculuk	1	1.64

Meyve Ağaçları	1	1.64
Toplam	9	14.76

Tablo 8’de görüldüğü gibi bu kategoride 9 katılımcı (%14.76) tarafından temsil edilen 7 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar: Özgürlük (f:2), puzzle (f:2), rüya (f:1), oyun (f:1), hazine (f:1), yolculuk (f:1), ve meyve ağaçları’dır (f:1). Frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılan metaforların özgürlük ve puzzle olduğu görülmektedir. Bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin örnekler aşağıda yer almaktadır:

“Eğitim müziği besteleri meyve ağaçları gibidir. Çünkü her ağaç gibi her bestenin de kendine özgü rengi dokusu kendinde bırakan bir tadı vardır.” K20

“Eğitim müziği besteleme bir puzzle gibidir. Hislerimden ilham alarak müziğin ritmini oluştururum. Daha sonra yazdığım melodiye göre akorları seçtiğim akorlara göre yazacağım cümleleri seçerim ve bu şekilde bestemi tamamlarım.” K31

“Eğitim müziği bestelemek rüya gibidir. Çünkü rüyalar bir zihin estetiğidir. Zihin estetikliği de beraberinde yaratıcılığı getirir. Bu sebeple eğitim müziği besteleri de rüyadan kopan bir parça gibi yaratıcılığın ve zihin estetikliğinin bizlere sunduğu mucizedir.” K36

“Eğitim müziği bestelemek hazine gibidir. Çünkü eğitim müziği besteleri ile çocukları tanırız ve onların güzel ruhlarını ortaya çıkarırız.” K47

Tablo 9. Koruyuculuğun ifadesi olarak eğitim müziği besteleme

Metafor	f	%
Güneş	3	3.27
Sağlıklı Beslenme	1	3.27
Ev	1	1.64
Yol	1	1.64
Baba	1	1.64
Toplam	7	11.47

Tablo 9’da görüldüğü gibi bu kategoride 7 katılımcı (%11.47) tarafından temsil edilen 5 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar: Güneş (f:3), sağlıklı beslenme (f:1), ev (f:1), yol (f:1), baba’dır (f:1). Frekans dağılımlarına bakıldığında en sık kullanılan metaforun güneş olduğu görülmektedir. Bu kategoriyi oluşturan metaforların katılımcılar tarafından tanımlamalarına ilişkin örnekler aşağıda yer almaktadır:

“Eğitim müziği bestelemek güneş gibidir. Çünkü güneş dünyamızı ısıtır ve aydınlatır. Eğitim müziği besteleri de çocukları kötü ve karanlık hislerden uzaklaştırır. İç dünyasını aydınlatır. Kalplerini ısıtır.” K38

“Eğitim müziği bestelemek güneş gibidir. Tıpkı günün doğru zamanında güneşten faydalanabildiğimiz, gerekli vitaminleri alabildiğimiz gibi çocukların da doğru zamanda, onlar için söz-müzik açısından doğru müziklerden faydalanması gerekir. Yanlış zamanda güneş ışığına maruz kalmak zararlı ışıklara sebep olduğu gibi çocuklara uygun olmayan şarkılar da onları olumsuz etkiler.” K22

“Eğitim müziği bestelemek ev gibidir. Çünkü eğitim müziği bestecisi evin (eğitim müziği bestesi) güvenli olduğunu, evin huzurlu olduğunu ve evin neşe verici olduğunu anlatabilir.” K35

"Eğitim müziği bestelemek baba gibidir. Çünkü bir baba nasıl ki yuvasını korursa eğitim müziği bestecisi de çocukları olumsuz şarkılardan korur." K61

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, eğitim müziği besteleme dersini almış müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin eğitim müziği besteleme kavramına ilişkin görüşlerini metaforlar yoluyla ortaya çıkarmak ve bu metaforları belli kavramsal kategoriler altında toplamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin ürettikleri 42 metafor, 6 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Aynı duygu ve anlam çağrışımları yapan birbirine yakın metaforlar aynı çatı altında toplanarak bu kavramsal kategoriler oluşturulmuştur. Alan yazında eğitim müziği bestelemeye ilişkin metafor çalışmasına rastlanmadığı için bu bölüm müzik ve yaratıcılık üzerine literatür ile tartışılmıştır.

Araştırma bulgularına göre katılımcılar eğitim müziği bestecilerinin ve ürünlerinin bir öğretmen, ışık, kitap ve iyi bir arkadaş gibi kişilik gelişimlerinde ve hayatlarında doğru yola ileten bir araç olarak belirtmişlerdir. Bu bulguları destekler biçimde Yurtkulu Akçay Yeğen Şipal'ın (2022:23) yaptığı çalışmada eğitici içerikli şarkıların çocukların kişilik gelişiminde olumlu yönde etki yaptığı, çocuğun sosyal gelişimi ve özgüvenini desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılar eğitim müziği bestelemeyi yaratıcılığın ve gelişimin ifadesi olarak bir hazineye benzetmişlerdir. Bu bulgularını destekler biçimde Erkan Oğur'a göre beste yapmak "olanı keşfetmek, arkeolojik bir kazıda bir şey bulmak veya bir hazine bulmak gibidir." (Sarıcan ve Türkoğlu, 2019). Katılımcılar yaratıcılığı kendilerine özgü yapıları ile meyve ağaçlarına benzetmiştir. Açıl ve Kanlı (2018:2) psikoloji bölümü öğrencilerinin yaratıcılık üzerine algılarını metaforlar yoluyla incelemiş ve benzer sonuçlara ulaşmıştır. İlgili çalışmada katılımcıların yaratıcılığı daha çok özgünlük sanat ve sonsuzluk/sınırsızlık ile ilişkilendirdikleri tespit edilmiştir. Benzer sonuçlara Gümüş ve Belkıs'da (2021:193) ulaşmıştır. İlgili çalışmada sahne sanatları öğrencilerinin yaratıcılık kavramı üzerine algıları metaforlar yoluyla incelenmiş ve katılımcılar, yaratıcılığı Van Gogh'un bir tablosuna benzeterek kimin ne düşüneceğini umursamadan, içinden geldiği gibi özgün olanı ortaya çıkarmak olarak ifade etmişlerdir.

Katılımcılar ürettikleri eğitim müziği besteleri ile çocukların ve kendilerinin mutlu ve huzurlu olacaklarını ifade etmiştir. Kara ve Emirhan'a göre (2020:154) eğitim müzikleri sayesinde çocuklar; hayatlarında hem bedenen ve ruhen hem de sosyal ve bireysel olarak başarılı ve mutlu olurken kültürümüze ait örneklerle sosyal yaşamlarında yer verebileceklerdir. Katılımcılar eğitim müziği bestelemeyi mutluluk ve huzur veren şekere benzetmişlerdir. Babacan'ın (2014:128) AGSL öğrencilerinin müzik kavramına ilişkin algılarını incelediği çalışmasında bulguları destekler biçimde katılımcılar müzik yapmayı mutluluk ve huzur veren şekere benzetmişlerdir. Özaydın'ın (2019:345) yaptığı çalışmada da ses mutluluk ve huzur veren bir şarkıya benzetilmiştir. Göher'e (2006:1) göre eğitim müziği okullarda müzik sevgisini aşılama, müzik yeteneklerini geliştirme, çocuklara mutluluk sağlama, bireyler arasında iletişim sağlama ve özellikle çocukluğun ilk yıllarında bilişsel ve dil becerilerinin geliştirilmesi amacıyla yazılan şarkılardır. Bir diğer bulguda öğrenciler eğitim müziği bestelemeyi bir puzzle ya da bulmacaya benzetmişlerdir. Berkley'e göre beste yapmak, öğrencilerde hipotez ve doğrulama becerilerinin geliştirilmesini gerektiren, bilgi açısından zengin, karmaşık, çoklu ve yaratıcı problem çözme olarak tanımlanır (Berkley, 2004:239). Farklı bir alanda Derman (2014:765) kimya kavramı üzerine öğrencilerin metaforik algılarını incelemiş ve puzzle ya da bulmaca metaforuna ulaşmıştır. Disiplinler arası bir ilişki olarak görülen bu benzer bulguda katılımcılar kimyanın bulmacaya benzediğini çünkü birbirini takip eden işlemlere ve düşüncelere dayalı olduğunu, bazen sonuca ulaşmanın zor olduğunu ama doğru sonuca ulaşıncaya onlardan mutlusunun olmayacağını ifade etmişlerdir.

Katılımcılar eğitim müziği bestelemenin koruyucu ve kollayıcı yönünü çeşitli metaforlarla dile getirmiştir. Katılımcılara göre eğitim müziği bestecisi bir babanın evini ya da bir evin içindekileri koruduğu gibi çocukları kendi yaşlarına ve dünyalarına uygun olmayan şarkılardan korur. Bu bulguları destekler biçimde Schreglmann ve Zekeriya Kazancı'nın (2016:27) yaptığı çalışmada, yaratıcı öğretmen katılımcılar tarafından her zaman evladını koruyan ve bütün ihtiyaçlarını karşılayan bir babaya benzetilmiştir. Taşal ve Vural (2011:251) insanları mutlu etme, sakinleştirme, olumlu davranışlara yöneltme gibi etkileri olduğu bilinen müziğin, ritimleri, alt yapıları ve en önemlisi de sözleri ile şiddete yönelten bir etkisinin olabileceğini, öğretmenlerin çocuklar için şiddet vb. gibi olumsuz sözler barındıran şarkıları tespit ederek öğrencilerini bilinçlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Katılımcılar eğitim müziği bestelemeyi yaşamsal temel ihtiyaç kategorisinde suya benzetmişlerdir. Benzer şekilde Aksoy (2021:113) lise öğrencileri ile bir doğaçlama uygulaması gerçekleştirmiş ardından öğrencilerin çalışmaya ilişkin görüşlerini metaforlar yoluyla

toplamıştır. Bu çalışmada da katılımcılar doğaçlama yapmanın kendileri için hayati bir önem taşıdığını bu nedenle suya benzediğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak eğitim müziği besteleme teknikleri dersini alan müzik öğretmeni adaylarının eğitim müziği bestelemeye ilişkin algılarının metaforlar yoluyla incelendiği bu çalışmada katılımcıların ürettiği metaforların olumlu nitelikler taşıdığı görülmüştür. Katılımcılar eğitim müziği bestecisini ve bestelerini daha çok çocukların eğitiminde kullanılacak, doğruya ve iyiye olan yolu gösterici, mutluluk ve huzur veren, eğlenceli, hayati öneme sahip, koruyucu ve kollayıcı, yaratıcılığı ön plana çıkaran ve çeşitli duyguların aktarım aracı kavramlar ile ilişkilendirmiştir. Bu çalışma 2021-2022 ve 2022-2023 eğitim öğretim yıllarında eğitim müziği besteleme dersini alan 61 müzik öğretmeni adayıyla sınırlıdır. Bestecileri, eğitim müziği bestecilerinin ve konservatuvarların kompozisyon bölümü öğrencilerinin eğitim müziği bestelemeye ilişkin görüşlerinin alındığı çalışmalar yapılması önerilebilir. Ayrıca güzel sanatlar lisesi öğrenci ve öğretmenleri ile müzik öğretmenlerinin ve ilk ve orta dereceli okullardaki öğrencilerin eğitim müziğine ilişkin görüşleri incelenebilir. Çünkü akademik çalışmaların besteleme öğretimindeki mantık ve metodolojileri incelemekten ziyade yaratıcı müzik yapmanın öğrenme üzerindeki etkisini doğrulamaya odaklandığı görülmektedir (Berkley, 2004:240). Böylece bu çalışmalardan elde edilecek bulgular hem mevcut hem de yeni eğitim müziği bestecilerine ışık tutabilir.

Kaynaklar

- Açıl Yavuz Fatime., Kanlı Esra. Psikoloji Bölümü Öğrencilerinin Yaratıcılık Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi* 8 (1) (2018): 2-15.
- Atmaca, Ufuk., Uzuner, Yıldız. Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Çalışan Öğretmenlerin İşitme Kayıplı Bireylere Verilen Destek Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi: Fenomenolojik Araştırma. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi* 8 (4) (2020): 1214-1248.
- Aksoy, Yakup. Senin Bitkin Senin Şarkın-2 Etkinliğinde Yer Alan Doğaçlama Çalışmalarının İncelenmesi ve Etkinliğe İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Bilim ve Sanat Ekseninde Doğa Eğitimi-2*. Ankara: Tablet Kitabevi, 2021.
- Aksu, Cahit. Eğitim Müziği Kavramı ve Tanımı Üzerine. *İzmir Ulusal Müzik Sempozyumu*, 2009.
- Altındağ, Emre. Eğitimi Yönlere Bedri Rahmi Eyüboğlu ve Paul Klee: Yaratıcılık ve Sanat Eğitimi Üzerine Görüşlerinin Karşılaştırılarak İncelenmesi. *Sanat ve Tasarım Dergisi* 30 (2021): 173-185.
- Aydın, Fatih. Ortaöğretim Öğrencilerinin Coğrafya Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* 10 (3) (2010): 1293-1322.
- Babacan, Ezgi. AGSL Öğrencilerinin Müzik Kavramına İlişkin Algıları: Metafor Analizi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* 3 (1) (2014): 124-132.
- Baylan, Gamze Zijan. Türkiye'deki İlköğretim Okulları Birinci Kademe 4. Ve 5.Sınıf Müzik Dersinde Öğretilen Şarkıların Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri Bakımından İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2011.
- Bayşu, Naz. 4+4+4 Sistemine Göre Ortaokullarda Müzik Dersinde Kullanılan Öğretmen El Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri Bakımından İncelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2008.
- Berkley, Rebecca. Teaching Composing as Creative Problem Solving: Conceptualising Composing Pedagogy. *British Journal of Music Education* 21 (3) (2004): 239-263.
- Bilgin, Selçuk. Eğitim Müziğinde Prozodi, 1924-2004 Müzik Muallim Mektebinden Günümüze Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu, 2004.
- Büyüköztürk, Şener., Çakmak, Ebru Kılıç., Akgün, Özcan. Erkan., Karadeniz, Şirin., Demirel, Funda. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem A., 2019.
- Creswell, John. *Nitel Araştırma Yöntemleri*. (Çev. Ed. M. Bütün, ve S. B. Demir,) Ankara: Siyasal Kitabevi, 2016.
- Çınardal, Ceyda., Diri, Merve. Yaratıcı Düşünme, Stratejik Düşünme ve Vahit Bademci: Paradigma Değişikliği ya da Bilimsel Devrim, Sıra Dışı Beyinlerin İşidir. *Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi* 30 (2013): 63-78.
- Derman, Ayşegül. Lise Öğrencilerinin Kimya Kavramına Yönelik Metaforik Algıları. *Turkish Studies* 9 (5) (2014): 749-776.
- Girgin, Demet. Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Eğitimine Yönelik Metaforik Algıları. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi* 7 (1) (2019): 161-175.

- Göher, Feyzan. *Türk ve Batı Çocuk Şarkılarının Karşılaştırmalı Analizi (Yayımlanmamış Doktora Tezi)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2006.
- Gümüş, Yunus Emre., Belkis, Özlem. Sahne Sanatları Öğrencilerinin Yaratıcılık Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Konservatoryum* 8 (2) (2021): 179-201.
- Kara, Mehmet., Emirhan, Tuğba. Değerler Eğitimi Açısından Müzik Dersi Kitaplarındaki Çocuk Şarkıları. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 39 (2) (2020): 153-178.
- Kabalevsky, Dmitry. The Composer and Music for Children. *Music Educators Journal* 50 (4) (1964):49-50.
- Kalaycıoğlu, Şükrü Göktürk. *Türkiye'deki İlköğretim Okullarında Müzik Eğitiminde Kullanılan Okul Şarkılarının, Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri Bakımından İncelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- Merriam, Sharan. *Qualitative Research. A Guide to Design and Implementation*. (Çev. Ed. S. Turan) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2018.
- Mielke, Susan., Andrews, Bernard. *Composing for Students: Composers' Reflections on the Process of Creating Educational Music*. *Research Studies in Music Education*, 0 (2022).
- Özaydın, Nilay. Müzik Öğretmen Adaylarının Ses Kavramına İlişkin Metaforları. *OPUS International Journal of Society Researches* 13 (19) (2019): 332-358.
- Özgül, İlhan. Müzik Öğretmenliği Programı Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri Dersinin Çözümlemesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 40 (3), (2020): 1319-1342.
- Saban, Ahmet., Koçbeker, Beyhan Nazlı., Saban, Aslıhan. Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* 6 (2) (2006): 461-522.
- Saban Ahmet. Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 7 (2) (2009): 281-326.
- Sætre, Jon Helge. Teaching and Learning Music Composition in Primary School Settings. *Music Education Research* 13 (1) (2011): 29-50
- Sağır, Turan., Albuz AYTEKİN. *Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri*. Ankara: Maya Akademi, 2008.
- Sarıcan, Batuhan., Türkoğlu, Nilüfer. Erkan Oğur: "Yol Bir, Süreklilik Esas" Ajandakolik. (19 Ekim 2019). 17 Ocak 2023. <https://www.ajandakolik.com/soylesi-erkan-ogur-yol-bir-sureklilik-esas/>
- Schaerlaeken, Simon. Glowinski, Donald. Rappaz, Marc-André ve Grandjean, Didier. "Hearing music as...": Metaphors evoked by the sound of classical music. *Psychomusicology: Music, Mind, and Brain* 29 (2) (2019): 100-116.
- Schreglmann, Sinan., Kazancı, Zekeriya. (2016). Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Öğretmen Kavramına Yönelik Metaforik Algıları. *Journal of Gifted Education and Creativity* 3 (3) (2016): 21-34.
- Schiavio, Andrea., Moran, Nikki., Antović, Mihailo., Dylan van der Schyff. Grounding Creativity in Music Perception? A Multidisciplinary Conceptual Analysis. *Music & Science* 5 (2022): 1-15.
- Taşal, Burcu ve Vural, Feyzan. Şarkı Sözlerinde Şiddet Ögesi: Aksaray İli İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileriyle Yapılan Bir Çalışma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 25 (2011): 251-259.
- Tuğcular, Erdal. Eğitim Müziği Besteleme Dersinde İzlenen Yöntemler (Gazi Üniversitesi Örneği). *Akü Amader*, 1 (1) (2015):1-12.
- Uçan, Ali. *Müzik Eğitimi*, Ankara: Arkadaş Yayıncılık, 2018.
- Yıldırım Ali., Şimşek Hasan. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 6. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2008.
- Young, John.. What Is Creativity?. *The Journal of Creative Behavior* 19 (2) (1985): 77-87.
- YÖK, Yeni Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları, Müzik Öğretmenliği Lisans Programı. <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari> (2018) 15.01.2023.
- Yurtkulu Fayık., Akçay. Miyase., Yeğen, Hava., Şipal, Zehra. Çocuk Şarkılarının Çocuklar Üzerindeki Toplumsal Cinsiyet Algısına Yönelik Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Görüşleri. *Sosyal Hizmet* (2022):7-27.

Yuvacı, Tuğba Seda., Özlem Özaltunoğlu. Ortaokul Öğrencilerinin, Öğretmenlerinin ve Yöneticilerinin Müzik Dersine İlişkin Algılarının Belirlenmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması. *Uluslararası Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu* (2021):748-765.

Yüceland, Emre. Müzik Teknolojilerinin Eğitim Müziği Besteleme Dersi Kapsamında Kullanımı. *TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi* 11 (42) (2019): 117-120.

MUSIC TEACHER CANDIDATES' METAPHORS ABOUT THE CONCEPT OF "COMPOSING EDUCATIONAL MUSIC"

Yakup AKSOY

ABSTRACT

The art of music is a unique field where creativity can manifest itself freely, dynamically and openly. Especially composers feed the ecosystem of music art with their compositions. It is seen that there is a gap in the literature regarding the composition of educational music, which is a type of composition, and how it is perceived from the perspective of prospective composers. The findings to be obtained from studies to be conducted on this subject can shed light on the new educational music composers to be trained. The aim of this study is to examine music teacher candidates' perceptions of educational music composition through metaphor analysis. The study group of the research consists of 61 graduated and currently studying music teacher candidates who have taken the course of educational music composition techniques at Necmettin Erbakan University AKEF Music Education Department in 2021-2022 and 2022-2023 academic years. The participants were asked to complete the sentences "Composing educational music is like ... Because ..." sentences were asked to complete. In the analysis of the collected data, 42 metaphors and 6 categories emerged by grouping these metaphors according to their common characteristics. As a result of the research, it was determined that the participants associated the composer of educational music and his/her compositions with the concepts of being used in the education of children, showing the way to the truth and the good, giving happiness and peace, fun, vital, protective and protective, emphasizing creativity and being a means of transferring various emotions.

Keywords: Music education, composing educational music, metaphor analysis, music teacher candidate